

Навчальний методичний посібник :

**«Використання пісенних та віршованих творів для
формування граматичної компетенції на уроках
французької мови учнів 7 класу »**

Підготував:

Корлотян Таїсія Миколаївна

Вчитель французької мови

Старший вчитель

Тарасовецького ліцею

Ванчиковецької ТГ

Чернівецького району

Чернівецької області

Тарасівці 2022

АНОТАЦІЯ

У цій роботі надано узагальнення теоретичних та практичних особливостей використання пісенного та віршованого матеріалу при вивченні французької мови, і зокрема при набутті граматичних компетенцій учнями 7 класу (на сьомому році навчання). У роботі систематизовано основні принципи роботи з цими типами інформації, розкриваючи основні переваги та обмеження їх використання.

Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків та рекомендацій, а також надано перелік корисних бібліографічних та інтернет-ресурсів для подальшого використання вчителем. У теоретичній частині роботи проаналізовано пісні та вірші як форму дидактичного матеріалу, принципи відбору, етапи та рівні роботи з пісennими та віршованими матеріалами, зокрема при вивченні граматичних компетенцій учнів. У практичній частині розглядаються основні граматичні теми, які передбачені навчальною програмою для учнів 7 класу, і надано набір практичних вправ до цих тем з адаптацією до вікових особливостей учнів 7 класу.

Однією з суттєвих переваг наданих матеріалів у цій роботі є те, що матеріали адаптовані і до очного, і до дистанційного навчання, оскільки в переважній більшості орієнтовані на використання інтерактивних відео-матеріалів.

Наведені в роботі матеріали сприятимуть комплексному і ефективному засвоєнню учнями відомостей країнознавчого, лінгвокраїнознавчого та культурно-естетичного характеру, пізнання цінностей іншої для них національної культури.

АНОТАЦІЯ	2
ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. Теоретичні особливості застосування пісні та віршованих творів у процесі формування граматичної компетенції учнів	7
1.1. Пісня та віршовані твори як вид дидактичного матеріалу	7
1.2. Особливості використання пісні та віршованих творів у процесі формування граматичної компетенції учнів	11
1.2.1 Принципи відбору пісенного матеріалу	12
1.2.2 Етапи і рівні роботи з піснею та віршованим матеріалом	14
РОЗДІЛ 2. Практичні вправи з використанням пісенних та віршованих матеріалів для формування граматичної компетенції учнів 7 класу	19
2.1. Les adjectifs possessifs	20
2.2. Les comparatifs du nom	22
2.3. Les pronoms démonstratifs	23
2.4. Le présent de l'indicatif (l'état, la description)	24
2.5. Le futur proche	29
2.6. Le futur simple	30
2.7. L'imparfait	34
2.8. Le passé composé	34
РЕКОМЕНДАЦІЇ З ЗАСТОСУВАННЯ ПІСЕННОГО МАТЕРІАЛУ	39
ВИСНОВКИ	41
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	44
Додаток 1 - підбірка інтернет-ресурсів з матеріалами для використання	46
Додаток 2 - Joe Dassin «L'été indien»	47
Додаток 3 - ZAZ On ira	48

ВСТУП

Актуальність

В умовах гуманізації освіти, коли особистість зростаючої людини знаходиться у центрі всієї освітньої та виховної діяльності, пошук ефективних засобів і прийомів навчання, в тому числі і навчання іноземної мови, привертає пильну увагу багатьох вчених, методистів та вчителів. Один з таких ефективних прийомів навчання – використання віршованих та пісенних матеріалів на уроках іноземної мови.

Іноземна мова за умов високої соціальної мобільності, економічних трансформацій суспільства стає необхідною умовою сучасності до професійного розвитку фахівця в будь-якій сфері зайнятості. При цьому, вивчення і викладання мови активно адаптується до світових трендів та нових особливостей роботи з інформацією і швидкості її сприйняття.

Перед вчителем школи стоять виклики пошуку найбільш ефективних нових методик подачі, пояснення, інтерпретації лексичного, граматичного, фонетичного матеріалу. Більш ефективними є методи створення атмосфери співпраці з учнями, активної їх участі у процесі навчання на уроці, коли діти охоче висловлюють свої думки, роблять висновки і пропонують свої варіанти вирішення складних життєвих проблем. Одним із прийомів, що відповідає таким вимогам, є **використання франкомовних пісень та віршованих матеріалів на уроках вивчення мови.**

На сьогодні значна роль у освіті відводиться інноваційним технологіям, які урізноманітнюють процес навчання та роблять його не лише цікавим, а й інформативним та ефективним. Вивчення іноземної мови за допомогою пісень є дієвим методом розвитку сприйняття мови на слух, вимови, граматики, а,

головне, є чудовим способом поповнення словарного запасу. Доведено, що музика має безпосередній вплив на праву півкулю мозку, а мовлення (текст пісень) — на ліве.

Використання віршів та пісень на уроці французької мови має ряд позитивних особливостей:

1. **Залучення емоцій.** Вірші та пісні – це той текстовий матеріал, який діти полюбують, який їм цікавий, а отже, така робота емоційно забарвлена для учня, що, як вже зазначено, в значній мірі сприяє кращому засвоєнню матеріалу.
2. **Контекст.** Автентичний літературний чи фольклорний матеріал сприяє розумінню мови в контексті, сприяє кращому вивченню культури.
3. **Ігровий формат повторів.** При роботі з віршами і піснями ми вирішуємо проблему багаторазового повторення висловлювань за визначеною моделлю.
4. **Спрощення сприйняття складного матеріалу.** Цікавість вивчення пісенного матеріалу спрощує і зацікавлює при вивченні і складних лексичних конструкцій, і граматичного матеріалу, і окремих винятків та ситуацій.
5. Можливість ефективного застосування **як в онлайні, так і оффлайні.** Пісенний та віршовий контент може вивчатись зі своїм відеорядом, з аудіо та відео супроводом, відтак, є ефективним інструментом для навчання в обставинах дистанційного навчання, як синхронного, так і асинхронного формату.

Викладені вище факти визначали тему моєї роботи: *Використання пісенних та віршованих творів для формування граматичної компетенції на уроках французької мови учнів 7 класу.*

Метою даної роботи є забезпечити теоретичні і практичні інструменти навчання французької мови через зразки віршованої та пісенної творчості для сприяння кращому набуттю граматичних компетенцій та навичок.

У роботі розкривається і демонструється те, як пісенний і віршований матеріал сприяє формування навичок користування автентичними матеріалами, розвиває мовний такт і соціокультурну ввічливість, розвиваються навички оцінки

своїх знань і умінь, в учнів формується позитивне ставлення до іноземної мови та культури іншого народу, а також широкі уявлення про досягнення національних культур у розвитку суспільної культури.

Основними **завданнями роботи** автор виокремлює наступні:

- проаналізувати основні переваги та обмеження використання пісенного та віршованого матеріалу в процесі вивчення французької мови;
- охарактеризувати основні способи роботи з пісенним та віршованим матеріалом, основні техніки вибору пісень та імплементації їх в структуру уроку;
- визначити основні правила роботи з пісенним матеріалом при набутті граматичних компетенцій учнів з французької мови;
- надати конкретні практичні рекомендації та вправи з пісенним матеріалом для застосування на уроках французької мови при вивченні граматичних компетенцій.

Очікуваними **результатами** є надання комплексного теоретично-практичного матеріалу, методичної розробки на основі власного досвіду для можливості подальшого використання на уроках французької мови при вивченні граматики учнями 7 класу.

РОЗДІЛ 1: Теоретичні особливості застосування пісні та віршованих творів у процесі формування граматичної компетенції учнів

В даний час є природним те, що оволодіння іноземною мовою як засобом спілкування неможливо без знань особливостей культури країни досліджуваної мови. Лінгвокраїнознавчий та комунікативний підходи до навчання іноземної мови взаємообумовлені і нерозривно пов'язані.

Процес формування комунікативної та лінгвокраїнознавчої компетенцій включає в себе навчання не лише теоретичним знанням, але також й умінню правильно проживати ситуацію в іноземному оточенні. Метою формування даних компетенцій є здійснення обміну між своєю культурою і культурою суспільства, мову якого ми вивчаємо, падіння бар'єрів, виникнення взаєморозуміння і єднання.

Відомо, що пісня, особливо автентична, є важливим елементом будь-якої мови і тому заслуговує уваги. Крім того, пісня – це чудовий засіб підвищення інтересу як до країни досліджуваної мови, так і до самої мови, а також ефективний спосіб повторення мовного матеріалу.

1.1. Пісня та віршовані твори як вид дидактичного матеріалу

Характер пісенних текстів як автентичних матеріалів досить різноманітний. Вони можуть відрізнятися за лінгвістичною складністю, стильовою та історичною співвіднесеністю. Тому, в залежності від рівня навченості учнів, їх вікових та психо-соціальних характеристик, а також від конкретних цілей уроку, пісні використовуються по-різному.

Так, на початковому етапі навчання іноземної мови пісня є особливо ефективним засобом, найбільш адекватним автентичним матеріалом. Але, на відміну від усталеного стереотипу, що з піснею можна працювати тільки на початковому етапі навчання іноземної мови, доведено, що на середньому етапі він теж необхідний.

Звучання музики, мелодії пісні і самого тексту пісні, її виконання передбачають прочитання тексту учнями. Текст пісні може бути використаний для вивчення мови як системи, а також для ознайомлення з особливостями менталітету, культури країни, мову якої вивчаємо. Момент пред'явлення

пісенного тексту визначається умовами, поставленими викладачем, і рівнем навченості учнів. Цілями в такому випадку можуть бути представлені:

1. Формування фонетичних навичок;
2. Поповнення лексичного запасу учнів;
3. Відпрацювання граматичних конструкцій (більш докладно про них нижче).

Крім того пісня допомагає учням долучитися до іншомовної культури. Мелодія пісні має відповідати інтересам і захопленням учнів, а її зміст нести смислове навантаження.

Що стосується **етапів уроку**, на яких пісенний матеріал може бути застосований, то вони різні. Для створення психологічно комфортної, творчої атмосфери на уроці залежно від методичного завдання окремого етапу, пісенний матеріал використовується:

- музичні паузи-розминки;
- фонові музика при проведенні письмових робіт;
- музичні "хвилинки" для релаксації при переключенні з одного виду роботи на інший.

Тобто, по суті цей тип матеріалу може бути застосований до будь-якого віку учнів і рівня обізнаності, а також на кожному з етапів уроку.

Окрім того, важливо пам'ятати, що пісенний матеріал використовується:

- для фонетичної зарядки на початковому етапі уроку;
- на етапі введення, первинного закріплення, а також тренування дітей у вживанні лексичного та граматичного матеріалу;
- на будь-якому етапі уроку як стимул для розвитку мовних навичок і умінь;
- як свого роду релаксація всередині або наприкінці уроку, коли учням необхідна розрядка, що знімає напругу і відновлює їх працездатність.

Очевидним є той факт, що робота з віршованими і пісенними матеріалами потребує певної специфіки дій від учителя і ряду навиків щодо коректного використання пісень на уроках французької мови. Важливими характеристиками пісенного та віршованого матеріалу, які потрібно враховувати при роботі з таким типом інформації:

1. **Симбіотичний характер пісенного матеріалу.** Пісня є унікальним жанром, який поєднує в собі поезію і музику. Використання пісень сприяє створенню вербального і невербального фону для уроку іноземної мови.
2. **Гносеологічна функція.** Використання пісень підвищує пізнавальний інтерес учнів (глибинний внутрішній мотив, заснований на властивій людині вродженій пізнавальній потребі), що значно підвищує продуктивність і ефективність запам'ятовування та концентрації уваги учнів.
3. **Сучасність і модерність пісенних матеріалів.** Використання віршовано-пісенного матеріалу на занятті з іноземної мови повністю відповідає вимогам сучасності, коли іноземна мова вивчається в нерозривному зв'язку з культурою країни. З іншого боку, спів пісень є розширенням комунікативної компетенції й творчих здібностей, а так само одним з найефективніших засобів навчання іноземній мові.
4. **Афективна складова пісень.** Щоб підвищити ефективність процесу навчання іноземній мові, необхідно впливати не тільки на свідомість учнів, але й на їхню емоційну сферу. Один зі способів впливу на почуття й емоції школярів - музика. Пісня сприймається як один з видів мовного спілкування, тому що у піснях уже знайома лексика зустрічається в новому контекстуальному оточенні, що допомагає її активізації. Емоції й враження, отримані під час прочитання віршів або співу пісні, стають прожитим життєвим досвідом, що перетворюється в знання, що у свою чергу стимулює мотивацію учнів, тому що до процесу засвоєння тексту додається виразна його інтерпретація й вимова з відповідними інтонаціями. Помірне сполучення французького слова з музикою особливо сильно впливає на емоційний світ дитини, пробуджує думку, уяву, сприяє кращому запам'ятовуванню матеріалу.
5. **Загальноосвітній та світоглядний потенціал пісенного матеріалу.** Тут є власні імена, географічні назви, реалії країни, мова якої вивчається, поетичні слова. Це сприяє розвитку в школярів почуття мови, допомагає довідатися його стилістичні особливості. За допомогою пісень краще

засвоюються й активізуються граматичні конструкції. розучування й використання пісень допомагає закріпити правильну артикуляцію й вимову звуків, правила фразового наголосу, особливості ритму.

Дослідження різної літератури з даної тематики дозволили мені узагальнити основні **цілі** під час проведення уроку, які дозволяє реалізовувати використання віршованих та пісенних фрагментів.

Лінгвістичні та комунікативні цілі:

- Текст пісні – сконструйований текст, зі своїм внутрішнім ритмом та мелодією. Працюючи з піснею, розвиваються навички усного розуміння, а також навички аудіювання (сприйняття на слух) і фонетичної артикуляції.
- Якщо пісня спеціально підібрана до відповідної теми уроку, у ній можна знайти лексику з відповідного лексичного поля, тому можна продовжити роботу з даною лексикою за тематикою, відтворюючи її (усно чи письмово).
- Можна застосовувати пісню з точки зору інтересу до дієслівних форм чи часів дієслова, відпрацьовуючи стійкі структури французької мови.
- Також можна працювати на різних рівнях мови зі словами пісні і з особливостями розмовної мови (скорочення, виключення кількох звуків в усному мовленні).

Соціокультурні цілі:

- Пісня є однією зі складових культури суспільства. Вона ретранслює точку зору артиста (у даному випадку французького артиста) на різноманітні теми, що є часто універсальними, такі як кохання, дружба, сенс життя, солідарність і т. д.
- Іноді пісня також розкриває різноманітні аспекти суспільства, про яке йде мова у пісні, або ж про ті соціокультурні умови, у яких дана пісня була створена, наприклад, місце, типи особистостей, феномен суспільства в цілому. В кінці-кінців, пісня – об'єднуюча складова молоді усього світу, які слухають музику, пізнаючи її культурне коріння, а також часто полюбують змішувати жанри.

Відтак, пісня беззаперечно є дуже потужним інструментом, який сприяє більш ефективному вивченню мови на кожному з можливих етапів навчання.

1.2. Особливості використання пісні та віршованих творів у процесі формування граматичної компетенції учнів.

Вивчення граматики за допомогою пісень стає не тільки корисним, а й приємним. Кількаразове повторення однієї і тієї ж граматичної структури на основі виразного музичного тексту полегшує її запам'ятовування. Тому пісня на таких уроках дуже корисна. У пісні обов'язково має бути приспів, чи рядки, що повторюються і легко запам'ятовуються. Це дозволить навіть найповільнішим і нерішучим учням взяти участь у співі.

Використання зразків сучасної франкомовної поезії може бути одним з ефективних засобів досягнення таких основних цілей навчання предмету іноземної мови, як практична, освітня, розвиваюча та виховна.

У силу того, що мова сучасного поетичного твору не архаїчна, його синтаксис, а також стиль, в основному, простий (йдеться про спеціально підібрані за цими критеріями вірші), воно містить автентичний мовний матеріал максимально наближений до сучасної розмовно-літературної мови. Крім того, при читанні вірша учню демонструється усвідомлене вживання лексики для передачі думки автора, знайомство з різними функціями мови у спілкуванні.

Використання поезії сприяє розвитку основних комунікативних умінь: читання, аудіювання, говоріння, причому останнє найчастіше виступає у формі обговорення змісту поетичного твору, що може викликати справжню дискусію в групі, оскільки проблеми, які поставлені в поетичних творах універсальні, носять життєвий характер, не завжди припускають однозначне рішення. Таким чином, поезія сприяє навчанню основним видам мовленнєвої діяльності і дозволяє використовувати нешаблонні, творчі типи вправ. При цьому відбувається досягнення мети навчання.

Специфіка поезії допомагає учневі оволодіти емоційно-ціннісним досвідом спілкування. Учитель глибше пізнає свого учня, одержує його психологічний портрет. Використання поезії має розвиваюче значення, до того ж воно допомагає забезпечити не тільки мовну атмосферу на уроці, але й психологічний контакт.

Прийоми роботи над поетичним текстом можуть бути різними і залежати як від етапу навчання, так і від тієї мети, яку ставить перед собою вчитель. При цьому одночасно можуть бути реалізовані багато завдань, такі, як навчання

граматиці, фонетиці, лексиці і перекладу. Читання віршів, їх декламація і переклад роблять заняття іноземною мовою більш змістовними, мотиваційно спрямованими і підвищують інтерес до вивчення предмета.

Часто, особливо на молодшому етапі, урок починається з фонетичної зарядки. Замість окремих слів і словосполучень, що містять той чи інший звук, вчитель пропонує класу спеціально відібрані вірші та римування. Потім протягом 2 -3 уроків повторювати вірш або римування, коригувати вимову звуків. Даний вид роботи можна включати в урок на різних етапах, він служить своєрідним відпочинком для дітей.

1.2.1 Принципи відбору пісенного матеріалу.

У методичній літературі виділяють ряд важливих принципів, які важливо застосовувати для максимально ефективного застосування пісенних і віршованих матеріалів у вивченні французької мови серед школярів. До ключових принципів відбору пісенного матеріалу відносять:

1. **Принцип автентичності**, що забезпечує розширення лінгвокраїнознавчого кругозору учнів. Для цього варто використовувати і обирати в якості ілюстративного матеріалу для уроків і в ході вивчення лексичних та граматичних матеріалів народні пісні, короткі римування та співи. Робота з справжніми, цінними в пізнавальному відношенні навчальними матеріалами дає можливість школярам не тільки опанувати ще один спосіб спілкування, а й більш якісно відчувати нову для них національну культуру.
2. **Принцип залучення емоційної та мотиваційної сфери** особистості з урахуванням вікових особливостей та інтересів дітей. Для цього з великого обсягу пісенного матеріалу обираються пісні з мелодією, що запам'ятовується, ритмічні та чіткі, сучасні і в відповідності до актуальних уподобань на момент вивчення.
3. **Принцип актуальності проблематики**, тобто, звернення до поточних питань, що хвилюють учнів у відповідності до їх вікових особливостей, сфер інтересів, захоплень, суспільних трендів. У разі невиконання цього критерію ефективність роботи з музичною наочністю значно знизиться,

незважаючи на можливу високу художню, лінгвокраїнознавчу та методичну цінність музичного матеріалу.

4. Принцип методичної цінності на формування та **вдосконалення базових і мовних навичок** і умінь учнів. У відповідності до цього принципу пісні повинні відповідати тематиці і допустимому рівні складності мовлення і читання на кожному етапі навчання з урахуванням діючих навчальних програм, і методичних вимог до уроку.

Окрім того, при підборі музичного матеріалу слід враховувати особливості музичного сприйняття учнів. Слід використовувати загальномузичні критерії відбору пісень:

- чіткий 7 ритмічний малюнок,
- ритмоутворюючий темп (без тривалих партій-програшів),
- милозвучний характер вокальної партії,
- тип акомпанементу (низькі частоти партії не повинні превалювати над середніми та високими частотами).

Основними **критеріями відбору пісень** для використання під час уроків французької мови є:

- **Естетичний:** пісня подобається учням і є приємною для вивчення;
- **Тематичний:** тематика пісні повинна бути близькою до світу молоді;
- **Популярність:** слід обирати популярного виконавця і/або пісню, що є сучасними та модними (наприклад, за результатами рейтингів ТОП 10 року);
- **Лексичний:** мова пісні багата, різнобарвна та добре прослуховується;
- **Робота з відео кліпами:** можливість широкого застосування роботи з відео зображенням.

На основі витягнутих з тексту пісні фраз і окремих лексичних одиниць учні можуть проявляти самостійність і творчість. Вихід на творчий рівень сприяє усвідомленню особливостей традицій, культури країни досліджуваної мови, в роботі відбувається формування комунікативної компетентності.

І головне, що хотілося б відзначити – вибір пісні завжди стоїть за викладачем. Вибираючи пісню, бажано брати до уваги такі критерії як:

- висока популярність пісні;
- відповідність смакам і вподобанням учнів (хоча б приблизно);
- тема пісні відповідає темі уроку або його граматичному змісту

1.2.2 Етапи і рівні роботи з піснею та віршованим матеріалом.

Технологія роботи з піснею являє собою послідовність завдань і вправ, що використовуються в навчанні відповідно до наступних етапів роботи: дотекстовий, текстовий, післятекстовий.

Дотекстовий етап. Вступне слово про пісню та її виконавця, зняття можливих лексичних та граматичних труднощів при прослуховуванні пісні. Активізуються раніше вивчені та необхідні для розуміння змісту відібраної пісні лексичні одиниці та повторюються граматичні структури та правила. Під час першого етапу вчитель має якомога логічніше поєднати пісенний матеріал з планом уроку, повідомити конкретну інформацію про пісню (підготувавши таким чином учнів до роботи з матеріалом), пояснити основний зміст, а також історію створення пісні (за необхідністю).

Текстовий етап. Установка на прослуховування пісні, перше (аудитивне) знайомство з піснею, контроль розуміння учнями тексту пісні, вторинне прослуховування пісні, виконання мовних та умовно мовних вправ щодо формування лексико-граматичних навичок на основі пісенного матеріалу. Перед першим прослуховуванням пісні дається установка на отримання загальної інформації з пісні, контролюється ступінь її розуміння та пропонується власне текст пісні. Зважаючи на те, що пісенна лірика часто описує внутрішній стан автора пісні, відтак, не завжди передає думку доступно, а також часто містить скрутні для перекладу метафоричні обороти, граматичні конструкції і т.д.

Післятекстовий етап. Виконання завдань і вправ на рівні розуміння змісту пісні, а також виконання мовленнєвих вправ з формування лексичних та граматичних компетенцій. У цих вправах пісенний матеріал найчастіше виступає як змістовий чи смисловий стимул висловлювання. Залежно від цілей та завдань роботи з пісенним матеріалом вчителем може бути окремо заплановано проведення заключної роботи з самою піснею (ритмічне читання пісні, завершальне прослуховування та співи пісні учнями разом із виконавцем).

Учитель пропонує ряд завдань протягом кожного з етапів роботи. **На цьому етапі** основна мета роботи з іноземною піснею — це залучення учнів до прослуховування та виконання запропонованих вчителем завдань. Інструктаж перед виконанням завдань має бути чітким та логічно викладеним:

1. прослухайте пісню і розташуйте слова в правильному порядку. Саме завдання полягає в тому, що учням пропонується текст пісні, в якому слова знаходяться в довільному порядку. У свою чергу, учні мають розставити слова на свої місця;
2. прослухайте пісню і розташуйте рядки в правильній послідовності. Завдання є аналогічним до першого: дітям пропонується текст пісні, в якому рядки знаходяться в довільному порядку. Учні мають розставити рядки так, як вони звучать у пісні;
3. прослухайте пісню та поставте дієслова в правильній граматичній формі. Учитель пропонує текст пісні, де усі дієслова мають інфінітивну форму;
4. прослухайте пісню та виправте граматичні помилки. Учні пропонується граматично неправильний текст. Завданням є не лише уважно прослухати текст пісні, а й застосувати свої навички з граматики у тих випадках, коли не вдається детально запам'ятати текст пісні.

Практика використання пісенного матеріалу в класі дозволяє зробити висновок, що спів може поліпшити емоційну атмосферу на уроці, підвищити інтерес до подібних занять і зробити процес вивчення французької мови більш захоплю

Рівні роботи з піснею

Французькі методисти пропонують три рівні роботи з піснею:

- **Niveau linguistique** - лінгвістичний рівень, що включає роботу над лексичними, фонетичними і граматичними аспектами. На початку роботи з піснею рекомендується в якості загального ознайомлення з піснею прослухати її кілька разів. Як зазначають французькі спеціалісти: “Une écoute pour le plaisir. Le plaisir de l’écoute.» Далі необхідна детальніша робота з лексикою, фонетичною стороною мови та граматичним аспектом.

- *Niveau paralinguistique* – паралінгвістичний рівень. Паралінгвістика-розділ мовознавства, в якому вивчаються мовні засоби, що супроводжують мову: ритм, інтонація, ступінь гучності, розподіл пауз і т.д. Працюючи з піснею необхідно приділяти увагу як словам, так і музиці, у якій важливі і ритм, і інтонація, і інтерпретація.
- *Niveau extralinguistique* – екстралінгвістичний рівень. Екстралінгвістика - галузь мовознавства, що вивчає сукупність етнічних, історичних, соціальних, географічних та інших факторів, пов'язаних з розвитком, поширенням та функціонуванням мови.

Сформованість рецептивної граматичної навички – одна з передумов функціонування вміння розуміти думки інших людей в усній і письмовій формах. На відміну від репродуктивної граматичної навички, яка передбачає вибір форми відповідно до комунікативного наміру, ситуації мовлення та ін., першою операцією у формуванні рецептивної граматичної навички є сприймання звукового або графічного образу граматичної структури. Якщо рецептивна навичка сформована, сприймання супроводжується розпізнаванням граматичних форм та співвіднесенням їх з певними значеннями.

Невеликі вірші (поряд з прислів'ями та афоризмами) можуть бути гарним ілюстративним матеріалом при формуванні граматичних правил як на етапі презентації, так і на етапі відпрацювання того чи іншого матеріалу.

За типами справ можна виділити кілька окремих типів вправ. Далі детальніше про кожен з цих рівнів:

Вправи на пояснення:

а) Учням пропонується прочитати вірш/пісню і пояснити вживання артиклів (введений раніше матеріал представлений в новому контексті).

б) Учням дається завдання вставити у текст пісні артиклі, де необхідно, і пояснити чому так, а не інакше.

Вправи на логічне перегрупування:

а) На картці написаний перший рядок пісні. Учні ставлять рядки таким чином, щоб вийшла рима. Потім складений вірш зачитується і порівнюється з

оригіналом. В даному випадку підказкою для учнів могли б стати особові займенники.

б) Якщо в арсеналі вчителя є кольорові ілюстрації або малюнки, що зображують різні дії, можна запропонувати учням підібрати картинки до пісні і розкласти їх по мірі появи у тексті.

в) Учням роздаються відповіді на питання. Почувши запитання, учні повинні правильно знайти відповідь і прочитати її.

г) Учням дається завдання відтворити текст пісні, збудувавши в логічній послідовності дані слова в кожному рядку так, щоб вийшла рима.

Пожвавлення в групі завжди викликають вправи, в яких учні повинні, спираючись на дії ідентифікації, порівняння, усвідомити приналежність граматичних мовних одиниць до певного класу, вибрати і видалити один зайвий елемент, який не належить до цього класу.

Можливий **алгоритм роботи** з використанням пісні:

- **Перед прослуховуванням:** усне обговорення теми пісні за її назвою або за частиною відео кліпу – переглянути відео кліп без звуку і уявити тему пісні чи музичний жанр, у якому вона виконана.
- **Після першого прослуховування:** перше враження від мелодії, музики, голосу. Відповідно до складності пісні чи мовленнєвої компетенції, можна перейти до загального, цілісного розуміння пісні. Про що йшла мова у пісні, коли і де відбуваються події? У цьому випадку зображення відео кліпу можуть допомогти зрозуміти слова.
- **Після другого/третього прослуховування:** детальна робота над текстом пісні та її значенням. Вправи, що допомагають зрозуміти слова пісні (робота над словником, синтаксисом, римою і змістом).
- **Усне і письмове мовлення на тему пісні.** Це може проявлятися у формі дискусії, висловлення своєї точки зору щодо тематики пісні.
- **Продовження:** новий вид діяльності може бути пов'язаним з безпосередньо почутою піснею, наприклад, уявлення того, яким би міг бути кліп на цю пісню або щодо пошуку інформації про виконавця, висвітлення його біографії та творчості.

Отже, на кожному етапі вивчення французької мови за допомогою віршів/пісень покращується пам'ять, збагачується словниковий запас, вивчаються мовні зразки, удосконалюються знання граматики мови. Поетичний та пісенний матеріал спонукає до творчості, а саме: виконання віршованих перекладів, складання віршів і пісень рідною й іноземною мовами. Крім цього, покращується запам'ятовування іноземних слів, оскільки римована форма – це чудовий спосіб фонетичного тренування і для початківців, і для тих, хто вже досить добре володіє іноземною мовою.

РОЗДІЛ 2. Практичні вправи з використанням пісенних та віршованих матеріалів для формування граматичної компетенції учнів 7 класу

Однією з найважливіших функцій пісень на уроці я вважаю введення й закріплення граматичного матеріалу. Граматичний матеріал у більшості випадків викликає складності в дітей. І пов'язано це з розходженнями в граматичній структурі рідної й іноземної мов. Монотонне виконання вправ не завжди дає позитивний результат, а пісня - це й багаторазове повторення граматичного матеріалу, і зняття емоційної напруги при вивченні граматики.

Використання пісень під час вивчення граматики має багато переваг порівняно із традиційними методиками. Особливо важливу роль відіграє цей вид роботи при вивченні граматики.

Сформованість репродуктивної граматичної навички – одна з передумов функціонування вміння висловлювати свої думки в усній і письмовій формах. Щоб здійснити свій комунікативний вибір, той, хто говорить / пише, має спочатку вибрати граматичну структуру, яка б відповідала даній ситуації мовлення. Так, якщо людина має намір про щось дізнатися, вона обирає одну з граматичних структур, що виражає запитання. Подальший вибір залежить від часу події, про яку йдеться, характеру інформації, тощо.

Для використання методики застосування іноземної пісні на уроці необхідно попередньо ввести матеріал, активізувати його та закріпити лексико-граматичний контент. Наступні два-три уроки вчитель може запропонувати учням повторити слова пісні кілька разів, аби граматичні конструкції, які звучать у її словах запам'яталися надовго. Таким чином, учні будуть готові до введення нового граматичного матеріалу, або ж просто повторять вивчені раніше правила.

При введенні нового граматичного матеріалу учні легко впізнають ті граматичні структури, які вони чули раніше в пісні, що значно полегшить закріплення нового граматичного матеріалу.

У цьому розділі своєї роботи пропоную практичні приклади вживання пісенного та віршованого матеріалу на уроках французької мови для учнів 7 класу. Матеріали в цьому розділі підібрані відповідно до основних граматичних тем, які вивчаються учнями цієї вікової категорії з метою демонстрації і подальшого практичного застосування мого методичного досвіду як вчителя.

Матеріали систематизовані за граматичними тематиками. Матеріали подані як для пояснюючих цілей, розвиваючих, відволікаючих, а також для закріплення і повторення вивченого.

2.1. Les adjectifs possessifs

Присвійні прикметники у французькій мові мають певну специфіку використання. Перш за все пропонується пояснити учням особливості використання присвійних прикметників за допомогою блок-схеми.

Les adjectifs possessifs

Léa et **son** chat.

Un seul possesseur Je .. Tu .. Il / Elle/ On		
Singulier		Pluriel
Masculin	Féminin	Masc/ Fem.
mon	ma	mes
ton	ta	tes
son	sa	ses

Léa et **ses** chats.

Léa, Léo et **leur** chat.

Plusieurs possesseurs Nous .. Vous ... Ils / Elles...	
Singulier	Pluriel
notre	nos
votre	vos
leur	leurs

Léa, Léo et **leurs** chats.

Élaborée par Lúcia Cruz

Для більш емоційного забарвлення та пробудження вищого інтересу в учнів пропонується перегляд пісні-пояснення матеріалу.

посилання на відео <https://www.youtube.com/watch?v=pc7fnFdWNkk>

Практичні завдання на закріплення матеріалу:

1. Прослухайте пісню з теми «Сім'я» та виділіть слова, які дозволяють позначити Ваше родинне коло.
2. Визначити, підкреслити “les adjectifs possessifs”.
3. Проаналізувати і пояснити причини вживання “les adjectifs possessifs”.

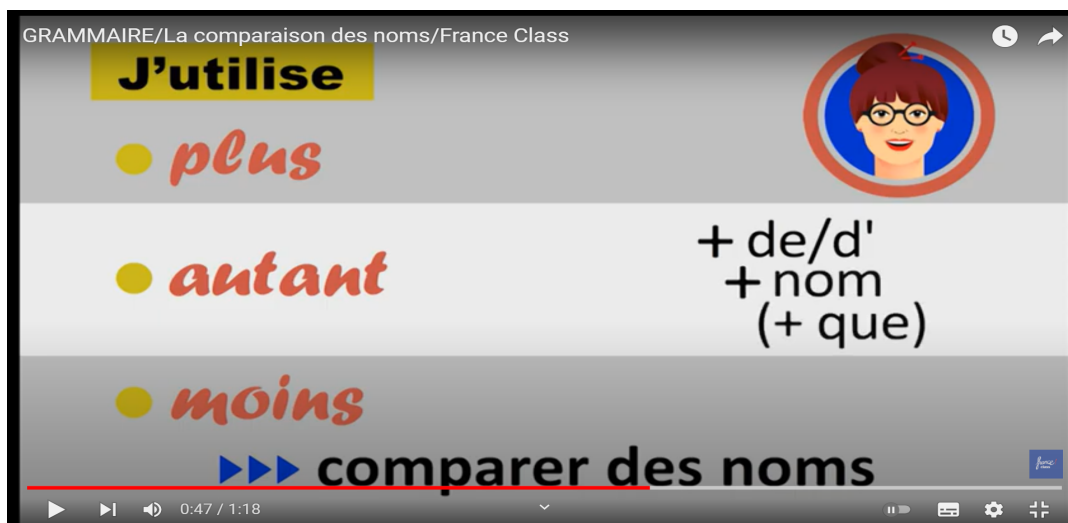
Une famille

Papa et maman,
Et leurs deux enfants :
Leur fils et leur fille
C'est une famille.

J'aime mon père
J'aime ma mère,
J'aime mes soeurs
J'aime mes frères,
De tout mon coeur
Et ma tante et mon oncle,
Oui, tout le monde,
Oui, tout le monde.

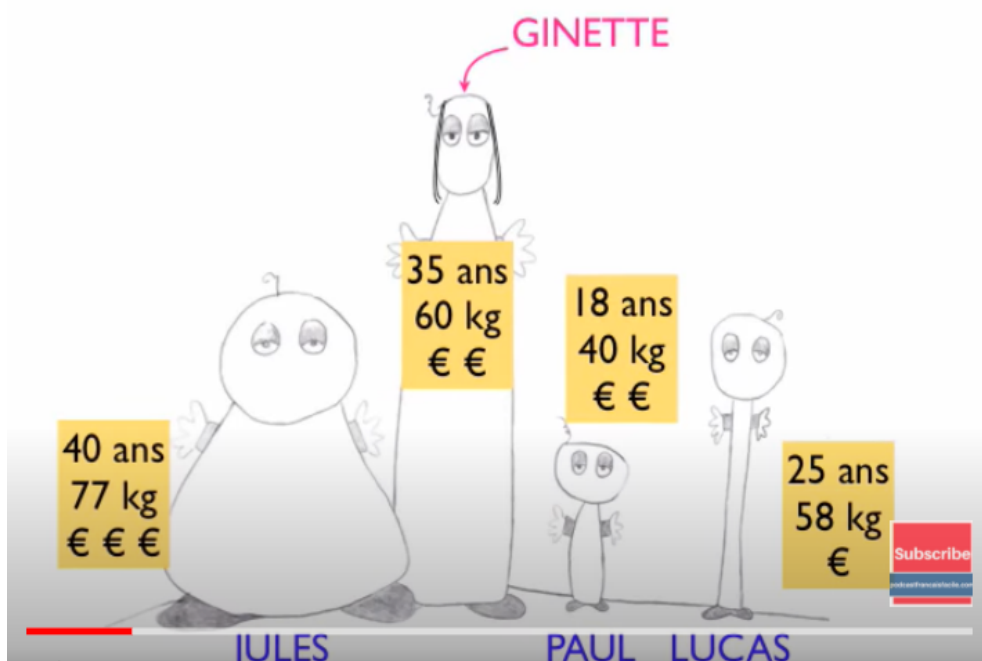
2.2. Les comparatifs du nom

Інтерактивне пояснення теми:

посилання на відео: <https://www.youtube.com/watch?v=xFDFBN5fen8>

Для перевірки знань учнів і наскільки гарно вони розуміють особливості вживання цих граматичних конструкцій, пропонується до спільного виконання на уроці завдання з наступного інтерактивного відео:

<https://www.youtube.com/watch?v=2FEw-XvCO6E>

2.3. Les pronoms démonstratifs

Пропонується пояснити учням тему на реальних прикладах:

The video player shows a lesson titled "Les formes du pronom démonstratif". It features a table with the following content:

	Masculin	Féminin
Singulier	Celui	Celle
Pluriel	Ceux	Celles

To the right of the table, there is a green plus sign followed by the text "Quelque chose". The video player interface at the bottom shows a progress bar at 0:41 / 4:51 and various control icons.

<https://www.youtube.com/watch?v=VWjav-si6w0>

The video player shows a lesson titled "Formes neutres du pronom démonstratif". It features a diagram with the following content:

Ce → Ceci (= Ça)
Ce → Cela (= Ça)

The video player interface at the bottom shows a progress bar at 3:10 / 4:51 and various control icons. A man's face is visible in the bottom right corner of the video frame.

Практична вправа на закріплення матеріалу:

Complétez avec le pronom celui, ceux, celle, celles ou ce.

1. ou qui a utilisé mon téléphone cellulaire a oublié de me le remettre.

2. *J'ai vu les dessins que Sandra a faits, mais je n'ai pas vu que tu as faits.*
3. *que je déteste, c'est de travailler avec des gens qui ne sont pas passionnés.*
4. *Mes amies, d'entre vous qui veulent m'accompagner au parc, dites-le.*
5. *Ce peintre a produit cette peinture en vingt minutes, qui est très impressionnant.*
6. *Je ne peux pas croire que tu viens de me dire.*
7. *Manger et dormir, c'est sûrement qui te ferait du bien.*
8. *Les garçons ! d'entre vous qui parleront français seront récompensés.*
9. *qui étaient assises dans le coin de la classe parlaient et ricanaient sans écouter le professeur.*
10. *Ces fleurs sont magnifiques ! que je préfère sont les marguerites et les roses.*
11. *ou qu'on aime occupent toujours une place spéciale dans notre cœur.*
12. *C'est tout qu'il m'a dit : « Venez ici et assoyez-vous. »*
13. *Voulez-vous m'expliquer qui s'est passé pendant mon absence s'il vous plaît.*
14. *Martin a mangé des fruits de mer, qui l'a rendu malade.*
15. *qui ont contribué à l'action bénévole, seront remerciées de leur bon geste.*
16. *que tu dis n'a aucun sens.*
17. *qui a le mieux réussi l'examen a reçu un prix spécial.*
18. *Julien n'aime pas que vous dites. Vous devriez changer de sujet.*
19. *qui sortiront pendant la projection du film ne seront plus admises dans la salle.*
20. *qui t'intéresse n'est pas vraiment important pour moi.*

2.4. Le présent de l'indicatif (l'état, la description)

Прослухавши пісню, співставте текст куплету та зображення, про яке йдеться у пісні.

A

B

C

D

E

F

Pouvez-vous m'aider? Je dois trouver Le chemin Vers l'aéroport, S'il vout plaît.	1
Pouvez-vous m'aider ? Je dois trouver Comment me rendre A la gare Pour prendre le train.	2
<i>Refrain :</i> <i>Les autous, les avions,</i> <i>Les métros à leurs stasions,</i> <i>L'hôpital, le centre d'achats,</i> <i>Il y a plusieurs endroits.</i> <i>Le dentiste et le médecin,</i> <i>La banque et la salle de bain,</i> <i>Les cafés, les restaurants,</i> <i>Quelle route doit-on rendre ?</i>	3
Pouvez- vous m'aider ? Je dois trouver Comment me rendre Chez le médecin. Je ne suis pas bien.	4
Pouvez-vous m'aider ? Je dois trouver Comment me rendre Chez le dentiste. J'ai mal aux dents.	5
Pouvez-vous m'aider ? Je dois trouver Le chemin vers l'épicerie. Je vous remercie.	6
Pouvez-vous m'aider ? Je dois trouver Comment me rendre Aux toilettes. Ca presse !	7

1	A
2	B
3	C
4	D
5	E
6	F
7	G

Прослухати пісню KIDS UNITED - L'Oiseau Et l'Enfant

1. Виписати усі дієслова в present.
2. Доповнити список дієслів після повторного прослуховування пісні.
3. Роздати учням текст пісні і прослухати повторно. Завершити формування списку дієслів, що зустрічаються в пісні.
4. Пояснити вживання дієслів 1,2,3 групи. Виокремити закінчення для кожної з груп дієслів.

[KIDS UNITED - L'Oiseau Et l'Enfant](#)

*Comme un enfant aux yeux de lumière
Qui voit passer au loin les oiseaux
Comme l'oiseau bleu survolant la Terre
Vois comme le monde, le monde est beau.*

*Beau le bateau, dansant sur les vagues
Ivre de vie, d'amour et de vent
Belle la chanson naissante des vagues
Abandonnée au sable blanc*

*Blanc l'innocent, le sang du poète
Qui en chantant, invente l'amour
Pour que la vie s'habille de fête
Et que la nuit se change en jour*

*Jour d'une vie où l'aube se lève
Pour réveiller la ville aux yeux lourds
Où les matins effeuillent les rêves
Pour nous donner un monde d'amour*

*L'amour c'est toi, l'amour c'est moi
L'oiseau c'est toi, l'enfant c'est moi
Moi je ne suis qu'une fille de l'ombre
Qui voit briller l'étoile du soir*

*Toi, mon étoile qui tisse ma ronde
Viens allumer mon soleil noir
Noire la misère, les hommes et la guerre
Qui croient tenir les rênes du temps*

*Pays d'amour n'a pas de frontière
Pour ceux qui ont un cœur d'enfant
Comme un enfant aux yeux de lumière
Qui voit passer au loin les oiseaux*

*Comme l'oiseau bleu survolant la terre
Nous trouverons ce monde d'amour
L'amour c'est toi, l'amour c'est moi
L'oiseau c'est toi, l'enfant c'est moi*

*Comme un enfant aux yeux de lumière
Qui voit passer au loin les oiseaux
Comme l'oiseau bleu survolant la terre
Vois comme le monde, le monde est beau*

*Beau le bateau, dansant sur les vagues
Ivre de vie, d'amour et de vent
Belle la chanson naissante des vagues
Vois comme le monde, le monde est beau*

2.5. Le futur proche

Даний граматичний матеріал хоч і доволі простий, проте потребує ілюстративного і цікавого пояснення про те, що це майбутній час про дію, яка відбудеться майже одразу після теперішньої.

Форма його утворення теж доволі проста і зазвичай легко запам'ятовується учнями.

Aller + **Verbe**
au présent **à l'infinitif**

Проте для більш інтерактивного пояснення я пропоную використовувати музичний варіант і застосувати пісню, яка є на наступному відео (<http://surl.li/apllf>).

2.6. Le futur simple

Пояснення граматичного матеріалу часто сприймається як щось не цікаве, складне, не одразу залучає різні формати сприйняття інформації. Для урізноманітнення форми пояснення граматичного правила про те, що таке і як він формується та вживається, пропоную демонстрацію учням 7 класу наступного відеоряду (<http://surl.li/apliv>).

У даному відео-фрагменті надані нетипові підходи до пояснення цього граматичного матеріалу, наприклад:

Також надані цікаві ситуативні демонстрації практичного вживання:

В умовах синхронного дистанційного навчання демонстрація відеофрагментів суттєво урізноманітнює форму роботи та взаємодію учня та вчителя, активізує інтерес учнів, а також дозволяє динамічно змінювати форму уроку.

На уроці з вивчення, повторення чи закріплення граматичного матеріалу, замість звичної усної форми презентації теорії щодо вживання майбутнього часу, можна продемонструвати пісенний аудіофрагмент з креативним і римованим поясненням правил і демонстрацією на реальних живих прикладах їх застосування французькою мовою.

Відео доступне за посилання (<http://surl.li/aplho>).

Після прослуховування відео пропонується:

- 1) Перекласти почуте.

2) Скласти речення на кожен з наведених правил.

3) Учні парами формують короткі діалоги з обраної тематики. Основна задача - інтегрувати якомога більше слів в майбутньому часі в ході спілкування та діалозі.

Така вправа може бути застосована і для підвищення змагального компоненту і свого роду введення елементу гейміфікації серед учнів, а також суттєво підвищує інтерес до аудіювання як форми сприйняття інформації, навіть граматичного контексту.

В якості закріплення вивченого пропонується виконання наступної вправи на основі пісні **Zaz «On ira»**.

Прослухати [пісню](#) і поставити пропущені дієслова в майбутню форму, пояснити вживання дієслів виділених **жирним**:

*On **ira** écouter Harlem au coin de Manhattan*

*On **ira** rougir le thé dans les souks à Amman*

*On **ira** nager dans le lit du fleuve Sénégal*

*Et on **verra** brûler Bombay sous un feu de Bengale*

On ----- (aller) gratter le ciel en dessous de Kyoto

On -----(aller) sentir Rio battre au cœur de Janeiro

On ----- (lever) nos sur yeux sur le plafond de la chapelle Sixtine

Et on ----- (lever)nos verres dans le café Pouchkine

Oh qu'elle est belle notre chance

Aux milles couleurs de l'être humain

Mélangées de nos différences

À la croisée des destins

Vous êtes les étoiles, nous somme l'univers

Vous êtes un grain de sable, nous sommes le désert

Vous êtes mille pages et moi je suis la plume

Oh oh oh oh oh oh oh

Vous êtes l'horizon et nous sommes la mer

Vous êtes les saisons et nous sommes la terre

Vous êtes le rivage et moi je suis l'écume

Oh oh oh oh oh oh oh

On ----- (dire) que le poètes n'ont pas de drapeaux

On ----- (faire) des jours de fête quand on a deux héros

On ----- (savoir) que les enfants sont les gardiens de l'âme

Et qu'il y a des reines autant qu'il y a de femmes.

On dira que les rencontres font les plus beaux voyages

On verra qu'on ne mérite que ce qui se partage

On entendra chanter des musiques d'ailleurs

Et l'on saura donner ce que l'on a de meilleur

Oh qu'elle est belle notre chance

Aux milles couleurs de l'être humain

Mélangées de nos différences

À la croisée des destins

2.7. L'imparfait

Цей граматичний матеріал може вивчатися поетапно, оскільки має специфіку для різних груп дієслів. В якості живого і практичного повторення цього часу в контексті вживання носіями мови пропоную наступне відео, що спрямоване на просте запам'ятовування способів відмінювання *deux verbes du 1er groupe à l'imparfait* (<http://surl.li/aplou>):

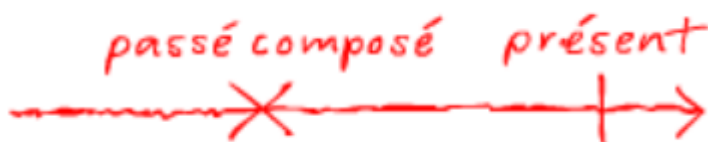

Завдання після прослуховування цього відео:

- 1 - повторити правило вживання часу для 1 групи дієслів;
- 2 - створити власний фрагмент аналогічної пісні з будь-яким іншим дієсловом 1-ої групи.

2.8. *Le passé composé*

При введенні цього граматичного матеріалу перш за все потрібно нагадати про те, як і з якою метою застосовується цей час. *Le passé composé* позначає минулий завершений час.

- Минулий - дія відбувалася в минулому
- Завершена - є результат

Для інтерактивного пояснення учням 7-го класу варто продемонструвати відео, яке демонструє на прикладі різні способи вживання дієслів у різних ситуаціях та різних дієслівних формах (<http://surl.li/apkvvq>).

Пропоную кілька цікавих завдань, які можна виконати після перегляду даного відео:

1. Прослухати пісню кілька разів і виписати усі дієслова, що є в пісні.
2. Вказати потрібні дієслова у відповідні пропущені місця, що надані у вправі.

1. REMPLIS LES TROUS EN UTILISANT LE VERBE ÊTRE OU AVOIR :

Ce matin, avant d'aller à l'école, je me (être/avoir)levé et j' (être/avoir)déjeuné, et après, je me (être/avoir).....lavé, je me suis brossé les dents et j' (être/avoir) étudié : Le passé composé, il est compliqué.
Quels verbes utiliser être ou avoir?

L'action est dans le passé, faut-il dire je suis ou j'ai ?

Après l'école, je (être/avoir)rentré chez moi, j' (être/avoir) pris le bus, j' (être/avoir) Joué à Pokémon. Et après j'ai bu du chocolat et j' (être/avoir) été me coucher.

3. Виписати дієслова, що прозвучали в відео в *passé composé* у дві колонки:
 - a. що відмінюються з avoir;
 - b. що відмінюються з être.

Наступним кроком є потреба нагадати які дієслова відмінюються з avoir чи être. Гарним інструментом для запам'ятовування цієї складної інформації є наступний вірш:

Avec le verbe être

On peut mourir et naître,

Entrer, rester, venir, sortir,

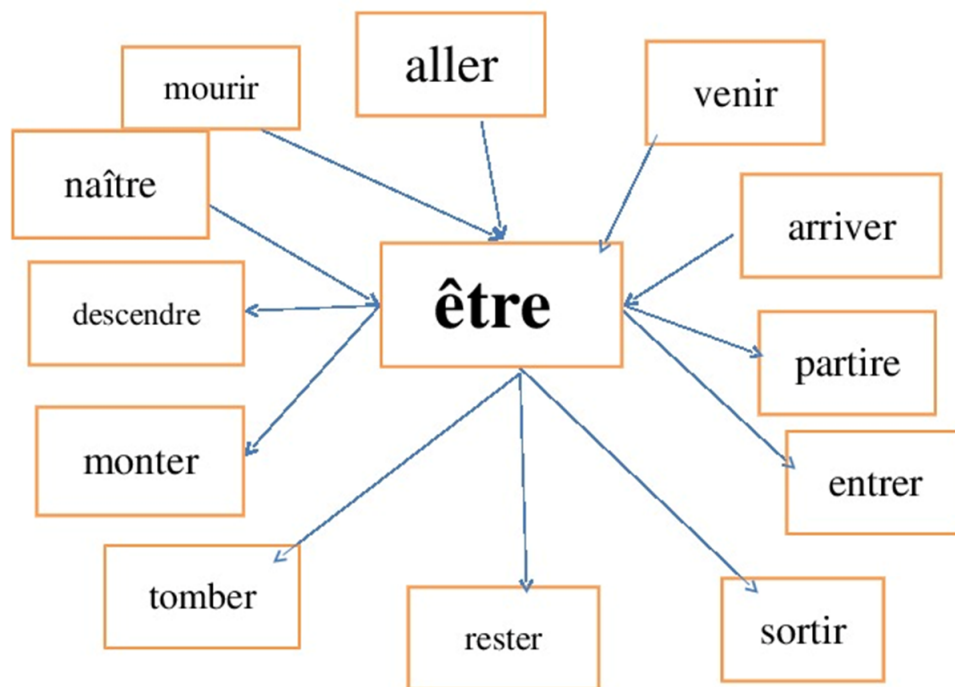
Aller, tomber, monter, partir .

On peut descendre et arriver

Sans oublier de se raser

Et devenir fort en Français

En ajoutant leurs dérivés en re

Для автоматизації і закріплення граматичних компетенцій в учнів 7 класу пропонується вивчення цього вірша напам'ять і спільне його проспівування.

Для закріплення різного практичного матеріалу, порівняння вживання різних граматичних часів (*present, passé composé, imparfait, futur simple*), пропоную роботу з піснею *L'été indien, Joe Dassin*.

До введення пісні на урок, варто розпочати з обговорення тематики і потенційно нової лексики.

- 1) Продемонструвати зображення і поговорити про те, що таке “бабине літо” для учнів. Яка їхня улюблена пора року загалом?

- 2) Повторити основні часи теперішні, минулі, майбутні. Основні правила, за яким формуються, ситуації, у яких застосовуються.
- 3) Прослухати фрагмент [пісні](#). Подискувати щодо змісту пісні, що зрозуміли, що ні. Вчитель допомагає краще зрозуміти зміст пісні.
- 4) Прослухавши пісню, поставте виділене дієслово у час, який потрібно (правильні відповіді до даного завдання можна знайти у додатку 2).

L'été indien, Joe Dassin

Tu (*savoir, pst.*) _____, je n' (*être, p.c.*) _____ jamais été
Aussi heureux que ce matin-là
Nous (*marcher, imp.*) _____ sur une plage
Un peu comme celle-ci
C' (*être, imp.*) _____ l'automne,
Un automne où il faisait beau
Une saison qui n' (*exister, pst.*) _____ que dans le Nord de l'Amérique
Là-bas on l' (*appeler, pst.*) _____ l'été indien
Mais c' (*être, imp.*) _____ tout simplement le nôtre
Avec ta robe longue tu (*ressembler, imp.*) _____
A une aquarelle de Marie Laurencin
Et je (*se souvenir, pst.*) _____, je (*se souvenir, pst.*) _____ très bien
De ce que je t' (*dire, p.c.*) _____ ce matin-là
Il y a un an, y a un siècle, y a une éternité

On (*aller, fut.*) _____ où tu (*vouloir, fut.*) _____,
quand tu (*vouloir, fut.*) _____,
Et on (*s'aimer, fut.*) _____ encore, lorsque l'amour (*être, fut.*) _____ mort

Toute la vie (*être, fut.*) _____ pareille à ce matin
Aux couleurs de l'été indien

Aujourd'hui je (*être, pst.*) _____ très loin de ce matin d'automne
Mais c'est comme si j'y (*être, imp.*) _____. Je (*penser, pst.*) _____ à toi.
Où (*être, pst.*) _____ -tu? Que (*faire, pst.*) _____ -tu?
Est-ce que j' (*exister, pst.*) _____ encore pour toi?
Je (*regarder, pst.*) _____ cette vague
qui n'(*atteindre, fut.*) _____ jamais la dune
Tu (*voir, pst.*) _____, comme elle je (*revenir, pst.*) _____ en arrière
Comme elle je (*se coucher, pst.*) _____ sur le sable
Et je (*se souvenir, pst.*) _____, je (*se souvenir, pst.*) _____,
des marées hautes
Du soleil et du bonheur qui (*passer, imp.*) _____ sur la mer
Il y a une éternité, un siècle, il y a un an.

РЕКОМЕНДАЦІЇ З ЗАСТОСУВАННЯ ПІСЕННОГО МАТЕРІАЛУ

За допомогою ігрових прийомів можна закріпити новий мовний матеріал, а також весело і невимушено повторити пройдене. Багаторазове обговорення однотипних граматичних структур в грі не викликає втоми в учнів. Однак вчителю важливо дотримувати два основних правила використання ігор.

По-перше, перш ніж запропонувати яку-небудь гру, учитель завжди повинен чітко ставити перед собою дидактичну мету.

По-друге, не намагайтеся однією грою вирішити два завдання: відпрацювати новий граматичний матеріал і вивчити нові слова. Якщо потрібно відпрацювати нову граматичну структуру, то вся використовувана у вірші лексика має бути добре знайома учням, тобто необхідно дотримуватися *«принципу однієї складності»*.

Інтеграція пісенного та віршованого матеріалу в навчальний процес учнів, зокрема в 7 класі, має відбуватись з урахуванням різних етапів введення нового матеріалу і дотримуватися певної послідовності, зокрема:

- 1) Дотекстовий етап - надання контексту, пояснення нового матеріалу, сприяння в майбутньому розумінні почутого;
- 2) Текстовий етап - перше знайомство, поступове введення, перші враження-обговорення;
- 3) Післятекстовий етап - активні вправи з нарощенням рівня інтенсивності та складності вивченого матеріалу.

Пісенний та віршований матеріал може бути застосований для різних етапів уроку, типів діяльності під час уроку, зокрема:

- Віднайти використані музичні інструменти і визначити музичний жанр;
- Дати свою оцінку/враження на прослухану пісню (музика, голос, ритм, стиль);
- Віднайти рими;
- Віднести слова, використані у пісні, до певних категорій (дієслова, слова, що промовляються з тим чи іншим звуком);
- Виділити літери, акценти чи звуки;
- Відтворити елементи тексту в оригінальному порядку;

- Знайти слова-відповідники у тексті пісні (наприклад, синоніми, антоніми до поданих слів);
- Робота з розумінням змісту, викладеного у пісні;
- За допомогою частини тексту до прослуховування пісні спробувати уявити яким чином може розвиватися історія, викладена у наданій частині тексту;
- Співставлення та асоціація слів пісні з зображеннями.

Для підвищення ефективності введення пісенного та віршованого матеріалу для вивчення французької мови та граматичних компетенцій в учнів 7 класу рекомендується:

1. Використання за можливості відео-ряду. Це буде інструментом активізації додатково асоціативної пам'яті та мислення, активізація аудіо-візуальні каналів сприйняття інформації.
2. Використання пісенного та віршованого матеріалу і для прикладів та вправ, і для введення нового матеріалу, зокрема застосування спеціалізованих пояснювальних відео.
3. Обирати пісенні та віршовані матеріали у відповідності до актуальності виконавців, популярних серед учнів жанрів та мелодій.

ВИСНОВКИ

Іноземні пісні надають значні можливості для розвитку дітей, а текст пісні є ефективним засобом не лише для збільшення словникового запасу, а й для закріплення вивченого граматичного матеріалу та підготовки до подачі нової інформації в майбутньому.

Пісні допомагають прищеплювати необхідні учням та дорослим моральні якості, розширювати їх кругозір, оскільки таким чином вони знайомляться з особливістю культури країни, звідки інтерес зацікавити учнів та зосереджують їх увагу на вивченні іноземної мови. Пісні з веселою мелодією та простим текстом викликають позитивні емоції в учнів, сприяючи значно кращому сприйняттю та засвоєнню нового граматичного матеріалу. Використовуючи іноземні пісні на уроках, учитель допомагає дітям розвивати всі види пам'яті.

На пісенній основі непомітно і в невимушеній обстановці граматичний матеріал, безумовно, запам'ятовується легше і швидше, засвоюється відкладається в довготривалій пам'яті учнів. Завдяки музиці створюється сприятливий психологічний клімат на уроці, підвищується емоційний тонус. Однак слід пам'ятати про те, що музика — не самоціль і не розвага на уроці іноземної мови. Вона повинна природним чином вплітатися в сюжет уроку і сприятливо впливати на мотиваційну сферу учнів.

З біологічної точки зору за сприйняття інтуїції, руху, кольору та музики відповідає правий бік головного мозку. Тому, коли слова, які потрібно вивчити, поєднані з музикою, їх запам'ятовують швидше і на довший період часу, ніж під час використання виключно вербального, математичного та логічного лівого боку головного мозку. Невролінгвістичні дослідження підтвердили ефективність цього досвіду. За сукупності мелодії та тексту на запам'ятовування працюють обидві півкулі головного мозку. Крім того, поєднання мелодії та рифмованого тексту підкреслює природний ритм мови, її мелодику, що є надзвичайно важливим при її відтворенні.

Пісні, як дидактичному матеріалу, властивий ряд переваг:

- доступність - завдяки розвитку мережі Інтернет;
- розмаїття мовного матеріалу;
- постійна актуальність матеріалу;

- приналежність до культури країни - додаткова лінгвокраїнознавча інформація;
- поліжанровість і можливість покривати будь-які, навіть найбільш вибагливі смаки.

Все це дозволяє використати пісні й вірші у процесі навчання французької мови з високим коефіцієнтом корисності.

Використання пісенно-музичного матеріалу дозволяє при економії часу уроку вводити нові лексичні чи граматичні одиниці, спираючись відразу на декілька каналів сприйняття одночасно. Музика і пісні відмінно сприймаються аудіалами, якщо пісня супроводжується рухами, то вона легко запам'ятовується кінестетиками. Якщо в підручнику, або в класі, або інших демонстрування (в т.ч. з використанням новітніх технологій) є картинки до сюжету пісні, то не буде жодних проблем із запам'ятовуванням цього матеріалу і у візуалів.

З точки зору методики пісня французькою мовою може розглядатися, з одного боку, як зразок лунаючої іноземної мови, адекватно відображаючої особливості життя, культури та побуту народу країни досліджуваної мови, з іншого боку, будучи носієм культурологічної інформації, пісня може формувати і духовну культуру учня, поєднувати в єдине ціле його розум і душу.

Серед важливих висновків даної роботи хотілося б підкреслити:

- Пісні на уроці французької мови пожвавлюють викладання, викликають позитивні емоції, слугують кращому засвоєнню лексико-граматичного матеріалу.

-Пісні повинні бути автентичними, доступні в інформаційному і мовному плані, емоційні, проблемні і актуальні, а також пісні повинні відповідати віковим особливостям учнів.

-Використання пісень сприяє розвитку у дітей інтересу до вивчення французької мови.

-Пісні активізують навчальну діяльність і є способом розширення і збагачення словника учнів.

-Використання пісень на уроках французької мови сприяє розвитку музичного слуху, а також естетичному вихованню учнів.

-Використання пісень на уроках французької мови збагачує учнів знаннями країнознавчого характеру, дає можливість дізнатися про культуру країни, мова якої вивчається.

Представлені в роботі ігрові вправи з римованими структурами, підібрані за граматичним принципом, по суті, являють собою ситуативно-варіативні вправи, де створюється можливість для багаторазового повторення учнями одного і того ж мовного зразка. Їх можна широко використовувати на заняттях французької мови з метою психологічного впливу на учнів: для підняття їх емоційного стану та підвищення активності та працездатності.

1. Арстанов М.Ж. Проблемно-модельне навчання: питання теорії і технології: посібник для вузів. / М.Ж. Арстанов, П.І. Підкасистий, Ж.С. Хайдаров; під ред. М.Ж. Арстанова. – Алма-Ата: Калейдоском, 1980. – 267 с.
2. Артемов В.А. Психологія навчання іноземним мовам. / В.А. Артемов. – М.: Просвіта, 1969. – 348 с.
3. Белоножко Н. Использование музыкальных выразительных средств в процессе обучения английскому языку / Н. Белоножко // Іноземні мови. - 2001. - №4. - с.14-17.
4. Гальскова Н.Д., Гез Н.І. Теорія навчання мови: Лінгводидактика і методика – М.: Видавничий центр «Академія», 2004. – С. 336.
5. Гебель С. Ф. Использование песни на уроке иностранного языка / С. Ф. Гебель // Иностранные языки в школе. – 2009. – № 5. – С. 28–30.
6. Гез Н.І., Ляховицкий М. В., Миролубов А.А. Методика навчання іноземних мов у середньої школи: підручник. – М., 1982. – С. 373.
7. Дьяченко Н.П. Вірші, римування та пісні як засіб підвищення ефективності уроку французької мови. / Н.П. Дьяченко // Педагогічний вісник. – 2004. – № 3. – С. 30-33.
8. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С. Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. С– 273.
9. Михайлова Є.А. Робота над піснею на уроці французької мови / Е.А. Михайлова // Іноземні мови в школі. – 2006. – № 1 – С.37-39.
10. Практикум з методики викладання французької мови у середніх навчальних закладах: Посібник. Вид. 2-е, доп. і переробл. / Кол. авторів під керівн. С.Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2004. – 360 с.
11. Карпенко О. Вивчення іноземної мови через пісню і музику / О. Карпенко // Англійська мова і література. - 2004. - № 12. С– 2 - 4.
12. Шавва Тетяна. Методика викладання французької. /Тетяна Шавва. – К.: Шк. світ, 2007. – 128 с. (Б-ка «Шк. світу»). – Бібліогр.: С– 124 – 127.

13. Abecassis Mickaël, Ledegen Gudrun. Variétés et diffusion du français dans l'espace francophone à travers la chanson. Glottopol, 2011, n°17. – Режим доступа: www.univ-rouen.fr/dyalang/glottopol/numero_17.html
14. Boiron Michel. Chansons en classe, mode d'emploi. Le français dans le monde, 2001, n°318, pp. 55-57.
15. Gourvennec Ludovic. Théoriser l'exploitation de la chanson en classe de langue. Paroles et musique. Les Langues Modernes, 2008, n°4. – Режим доступа: www.vizavi-edu.com.pt/uploads/fiches

Додаток 1 - підбірка інтернет-ресурсів з матеріалами для використання

1. Граматичні вправи на основі пісень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gabfle.blogspot.com/>
2. Використання пісень на уроках французької мови. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.audio-lingua.eu/spip.php?rubrique1&lang=fr>
3. Французькі пісні. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://chansonsfle.blogspot.com/>.
4. Французькі пісні. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://chansons-fr.com/>.
5. Кліпи до французьких пісень. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.flevideo.com/>.
6. Відеокліпи пісень. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://platea.pntic.mec.es/cvera/hotpot/chansons/>.
7. Використання пісень на уроках та завдання до них. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lepointdufle.net/chansons.htm>
8. Пісні та завдання до пісень. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://enseigner.tv5monde.com/collection/paroles-de-clips>

Додаток 2 - Joe Dassin «L'été indien»

Tu sais, je n'ai jamais été
Aussi heureux que ce matin-là
Nous marchions sur une plage
Un peu comme celle-ci
C'était l'automne,
Un automne où il faisait beau
Une saison qui n'existe que dans le Nord de l'Amérique
Là-bas on l'appelle l'été indien
Mais c'était tout simplement le nôtre
Avec ta robe longue tu ressemblais
A une aquarelle de Marie Laurencin
Et je me souviens, je me souviens très bien
De ce que je t'ai dit ce matin-là
Il y a un an, y a un siècle, y a une éternité

On ira où tu voudras, quand tu voudras
Et on s'aimera encore, lorsque l'amour sera mort
Toute la vie sera pareille à ce matin
Aux couleurs de l'été indien

Aujourd'hui je suis très loin de ce matin d'automne
Mais c'est comme si j'y étais. Je pense à toi.
Où es-tu? Que fais-tu? Est-ce que j'existe encore pour toi?
Je regarde cette vague qui n'atteindra jamais la dune
Tu vois, comme elle je reviens en arrière
Comme elle je me couche sur le sable
Et je me souviens, je me souviens des marées hautes
Du soleil et du bonheur qui passaient sur la mer
Il y a une éternité, un siècle, il y a un an

On ira où tu voudras, quand tu voudras
Et on s'aimera encore lorsque l'amour sera mort
Toute la vie sera pareille à ce matin
Aux couleurs de l'été indien

Додаток 3 - ZAZ On ira

On ira écouter Harlem au coin de Manhattan
On ira rougir le thé dans les souks à Amman
On ira nager dans le lit du fleuve Sénégal
Et on verra brûler Bombay sous un feu de Bengale

On ira gratter le ciel en dessous de Kyoto
On ira sentir Rio battre au cœur de Janeiro
On lèvera nos yeux sur le plafond de la chapelle Sixtine
Et on lèvera nos verres dans le café Pouchkine

Oh qu'elle est belle notre chance
Aux milles couleurs de l'être humain
Mêlées de nos différences
À la croisée des destins
Vous êtes les étoiles, nous sommes l'univers
Vous êtes un grain de sable, nous sommes le désert
Vous êtes mille pages et moi je suis la plume
Oh oh oh oh oh oh oh

Vous êtes l'horizon et nous sommes la mer
Vous êtes les saisons et nous sommes la terre
Vous êtes le rivage et moi je suis l'écume
Oh oh oh oh oh oh oh

On dira que le poètes n'ont pas de drapeaux
On fera des jours de fête autant qu'on a de héros
On saura que les enfants sont les gardiens de l'âme
Et qu'il y a des reines autant qu'il y a de femmes

On dira que les rencontres font les plus beaux voyages
On verra qu'on ne mérite que ce qui se partage
On entendra chanter des musiques d'ailleurs
Et l'on saura donner ce que l'on a de meilleur

Oh qu'elle est belle notre chance
Aux milles couleurs de l'être humain
Mêlées de nos différences
À la croisée des destins
Vous êtes les étoiles, nous sommes l'univers

Vous êtes un grain de sable, nous sommes le désert
Vous êtes mille pages et moi je suis la plume
Oh oh oh oh oh oh oh

Vous êtes l'horizon et nous sommes la mer
Vous êtes les saisons et nous sommes la terre
Vous êtes le rivage et moi je suis l'écume
Oh oh oh oh oh oh oh

Vous êtes les étoiles, nous sommes l'univers
Vous êtes un grain de sable, nous sommes le désert
Vous êtes mille pages et moi je suis la plume
Oh oh oh oh oh oh oh

Vous êtes l'horizon et nous sommes la mer
Vous êtes les saisons et nous sommes la terre
Vous êtes le rivage et moi je suis l'écume
Oh oh oh oh oh oh oh